Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СВЕТ

СССР ЗНАК ПОЧЕТА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера деш • ЕРА, 16 январь, 1976 шу. • № 7 (5482). • Шах 2 кап.

КПСС ЦК, СССР Министрий Совете, ВЦСПС-е, ВЛКСМ ЦК

ЛАЬТТАНЦАРЕИ ХЬАЙБАШКАРЕИ ЙОАЛА ПРОДУКТАШ 1975 ШЕРА ДУКХАГІА ЯХАРИ КИЙЧЪЯРИ, ЙЙСЛАГІА ПЯТИЛЕТКА ТОЛАМЕ ЧАКХЪЯККХАР ДУХЬА ЮРТА БОАХАМА БОЛХЛОША ЛЕЛАЕЧА

ЕРРИГСОЮЗНИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬА ХЬАКЪЕХЬА

Колхозхоша, совхозий бокхоша, юртаниканра бергеранга къахьегамхоша чІоагІа дагаш йІаеш къоьсан доттиг КПСС XXIV съезда решений, по отчам юрта боахен дегІаболабара комплексин программ кхочанкъар дуьхь.

1974 шерачра колхозечу хьоттача хьаькъа дуьхьчу республикиннга, краннга, областгаца, колхозанца, совхозанца дика хьоа а хьеха чуйнцар кІаттаг, боамбе, кІаьчу культурийн лакха хьувкъам, дукхагІа хьаькхар хуьл, шурх, фуам, тІехкхочаьнцар паччахьаькхагІа хьаЙбой продукташ йолхара план.

Уж толамех йоалаче бокхача йоарІаме эхлар юртарчу къахьегамхоша шерра совнародна лелаьцар, гонах лаьхьар, тІулаьх творчески ешаьнна лелаьцар, партийн, советсан, профсоюзнин, комсомольскин организацешан юртбокхеме организаран хьаькхаш дитта дакъар кІаьнкъ ешаьнна дитта ладаьлла ешаьнна тІулаьцаьнна-организаторсан ваьнгічеснга болх бар.

КПСС ЦК декабрьскин (1974 шерра) Пленумо хьоьмІаьлІаьнна СССР Лаккехьарчо Совета сесде чІоагІчьечуьнна 1975 шера СССР аІаттаъ боахен дегІаболабара паччахьаькхаш план йа тІе оттадиг толаме кхочанцара колхозхоша, совхозий болхлоша, юрта боахаьн спецаьстаьш тІегІаьрта хьаькъе дезаргоала, техникаьн кхьа материальин ресурсаьш пейда дикагІа уьш безаргоала, производстева ерогІча участкаьш бо бергоала безетоаьнна дикарах.

КПСС Центральин Комитето пертера, советсан хьаькъе дьаьчА Кхеьсарра жоп а луш, колхозийн совхозийн, предприятийн а организацийн а дукхачча коллективашца, производстева хьаькъаьстаьрчаьнна новаторашен инициативе кхаЙьаьнна — ерригаче резервех пейда дикагІа ешар а пятилетка чакхйоьдуча шера ешаьт, кортолашца, бакъалаьрашца, комарашца, бомбе-бедал, лен, шекаьра сеькла, лаьтта доаха культуриш, сом, комсош, хьа дора дукхагІа нуьмар а, шурх, дуьх, лаьттанцарен хьаЙбашкарен йоала кхьоьна продукташ лухкаргІа яхар дуьхь, 1975 шера плане бІаргІча пятилетка задаьнна толаме кхочанцар дуьхь Ерригсоюзни социалистически яхь йоаргІе.

Колхозийн, бозийн, юрта боахаьн спецаьстаьш, комсомольскийн, юрташкарна бергеранга бозийн творчески ешаьнгІ дІаьго вегІаьнна; дарх чІоагІа лоарІаьн а бина. КПСС ЦК-ес, СССР Министрийн Совето, ВЦСПС-е, ВЛКСМ ЦК-ес юртаниканра бергеранга кхаьнгІачоьнгІ тІаьхьа ма историческе йа юртбокхаьна производство айар хуьна доттаЬева кхаьсаьнг кхерда кІаьнна лаьрдІаьдаьрца бенгалаьнна.

Ерригсоюзни социалистически яхь шерра даьна лоьмаьн ГаІаьнгІолда:

поонаьн автономиин республикашца, краннга, областгаца, кхаьнгІ округашца, районашца — ялат, шекаьра сеькла, ерригА кхаьйоьл культурийн хьаЙбой продукташ дукхагІа йоалаче хьокхаьнна эгІаьра дукхагІа йоалаче лаьхьар, паччахьаькхагІа юртбокхаьнна продукта йоалаче лаьхьаьнна плаьнна дикаьнна кхочанцар дуьхь;

колхозий, совхозий, бозийн кичьаьрчеш юртбокхаьна йоалаче кІаьчеш продукташ йоалаче лаьхьар, ешаьнна ладаьлла, ешаьнна ладаьлла, ешаьнна ладаьлла

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ПЛАНАШ КХОАЧАШЪЯРА ТІАБЕРЗАБУ ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БОЛХ

КПСС XXIV сьезда решенин хлоначаш а еш, КПСС ЦК-ан партга, советсен къаьлгаш дауьл Кхайкарах жоп а лург, Грозне къаьлгахошка перра социалистическ яьй йоаржиньй бле шера пан хаьвал хьаьла хлоначашъяра. Города предприятеша, гІишлоп ода организацеша, учреждениеша, ергаьчу къаьлгаьн коллективашка Іомадаш да хІинз парте Центральн Комитето дяь Кхайкарах. КПСС ЦК декабрьскн (1974 ш.) Пленума, СССР Лаьхьаьлгра Советан ходалагІа сесси материалаш, белгалдаьр 1975 шера де дезар.

Города парте райкомаша сесиенгенна ший хьхьаьлгаьн партийни организацей секретаряшна. Райкомий бюрошка хІоаттІаьй уж документаш хІоаргІа Іоьхьаьрг тІеераьй бола пропаганде. Хьхьаьлгаьра партийни организацеша, партийн ший агитаторашна, политинформаторашна, докторашна, доклад хьаьжна ю инструктивни совещанеш.

Масала, кхетамг бол белгаьн дина ВЛКСМ-ан дешаьнна «Красный молот» завода партийни организацин Завода ергаьчу цехашна, отделашна чакъаьлгийнай митингаш, собраньш, Пленума, Сесси материалех, КПСС ЦК Кхайкарахь беседаш, чатташ ший. Ма болх бен хиннар 100 гаргга агитатора политинформаторашца. ХІоаргІа чулоацаш болаш а ваха пхиа кветаьрІоаьаш а беседаш ший № 1 йолчеш № 5 йолчеш ергаьчу мастерашца В. Вахтомка, Р. Даьлиншкан, В. Аннаьлгова, И. Ибрагимова.

Къаьмьаьл дер пер дуьнадер еший коллективе бахьаьн, бІаьрча питинетга толаьн хлоначашъя хуо шерах тІайна долгр іаьра боаьллочуо дІаьхІитар.

Белат пранцеца цоьо декабрьскн Пленум болх бе йолаьрча решенин хлоначашъя питинетга хлоначашъя тІаьнІ ца доаькъа дикъар. ХІаьта ду тІулаьгІа мел вен техническ, организационна, социально-культурнин мероприятин белгалдаьр.

Завода коллективе встречнин план — ца и 1975 шера і дешаьрь, хьаьгІаьнкхетар ваьсаьрІа питинетга хлоначашъя тІаьнІ ца доаькъа дикъар. ХІаьта ду тІулаьгІа мел вен техническ, организационна, социально-культурнин мероприятин белгалдаьр.

Завода коллективе встречнин планаш

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАХХЕХЬАРЧА СОВЕТА ІАЛАМ ЛОРАДАРА ЙОЛЧА МАССАЗАРЧА КОМИССЕ БАЛХАХ БОЛА

Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совета

С О Ц А М

Нохч - ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета Іалам лорадара йолча массазарча комиссе президатераш нах. Д. А. Абдулаева массазарча комиссе балхах ньа йоьхьаьгІ да а дийГІа йийца а йийца Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совето белгалдоккхех, КПСС XXIV съезда решенешка, барІаІаьлгІа херанча СССР Лаккехьарча Совета IV сессе ІаІам лорадехьа ІІаІхо тоьхара ГІаьнаьнна ІаІам ДаьнаьнІ ДаьнаьнІ ІаІам ДаьнаьнІ ДаьнаьнІ ІаІам ДаьнаьнІ ДаьнаьнІ

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Английски калейдоскоп

УОРРЕН СЕНО АРАККОССАРГВА «НУВРА ЧУРА»...

Англе хьаьнгга воаа автомобилаг доврхIаш ца Гербот Уоррск. Шиа бIе шу дизар Норфолка хIаваьлла автомобиль хIаьвара белхалгIьаьхгад цо. ХIинта автомобиллаш ю духьашкна ах бIе шу хьаьгIеГа бе ярьлад Уоррена.

«Са бIаргашта хIинна IаьлькIаьте дика бIаргашу, дерзашта дика хоа, вьлар цо юбилей воаа дийгIна». — Ах йитача соГа автомобиль хотIаргIьаьвар IаьлькIаьте чIоаргIа дийгIна шиьнг дар».

ТЕЛЕКАМЕРАШКА ХУЛИГАНАШТА ТIЕХЬА

ХIара воккха футболаш хотаро мисала йоьхьа английн бодельшкашна хьалдаьнна гIишийн йоьхьо, стадионашта гонахьара карташ кагъю, латар-тохар хьегьдоаг. Футбольчин матчашкара репортажаш чу хаьа лелаеш воаа монитораш ярхишнагIа боьх, боьх хуурсу уж: ягара ваьсе «хьаьрмаьнгаш» воаа ногтагIан хулигаНаш малаеш бе. Хиран полицейсашта ранча хьаьгIа гIулакIашца йоьа хоа кастеш а, ший хьаьрьк. Метро цIахьоргIа, хулигаНаш хьаьвете хьаьрьлаьнна хьубаьнна дикарах воаьнна воаьна стадишна дIеаьлаь а боьх бен а телеустановкаш. 300 ваьр стерлингий фунт ахIй харга.

ДIАЬЛТА КЪУЙ МАЛАШ БАГ.

«Хорродс» цIахьа Англе бIаьлгIийчаьна аьхрIаьлгIе коккхаьгIаьоьна университа менеджерийн дьаьхIаьжу, эш бIаьхаранна шиьрга-шиьрга дуХьагIа лечьлаьгу гонаш, ахаш. Тиа чуре аранца гIерташ хуо ю котIинаш, поотоо, куцш лелеьо хIинаш, кхиметте IаьлькIаьте йоьхьий телевизорашца а. Уж тIехьарца ган шиьрг цIахьоргIа ший шоьга соГа. Боьхьа ка «Хорродсе». Цер дуХьагIерш дуХьагIбаргIа дьаьл лелеьо ках ба. Мисеш бIаь стерлингий фунт гIоьд тедаьдер дьаьнна ун соцобуной таьнш ю. Ханна зет менеджерийн, ийбаьгга бенна бен боьх дар къуй.

ЗАБАСТОВКА ЕШ БА ШКОЛЬНИКАШ

«Кхиметте дьаьхьарчашта а негарийнашца я тIа ядийнГ» — мелаца ешаьн ю лоьгуш дар Лимберстерца. Лондона районерца цIахьи школа венна тIа, 1960 шиьрга хьаьлгIе я ца, цуо «страйкIа бIе шу дуьхьарлаьгIа кердашкаьца а IаьчIа гIинна шеьмашта тоьле еаьш а я. ЦIагIа чуьхьа барнийгаьш е сийII, шоьга IаьдеаьрIаьн хьаьхийгIаьлгIа школийнашца: «Тхоьмех догIа чуьх, дьаьхьагIийн-чуьхьарийн» боьх кар. — Дикка дарлоьнгар сиьхх дIа дьаьлаьнна воаьна гIина оьга ваьнгеш сийII».

Лондонерча школьн ваьлаьнне гIаьгIийнна: «ЦIагIийнна-кхиннаьгIа ешар бакъду ю ца, цIахьоргIа цIахьина хIинаьнна цIрца ас новкъаьгIа ешаьн ю. ГIирса тайп-тайнарна участийнкарна дечаьнна Iаьлькаьте дуьхьачу хIиттаьрца ваьгIьа ваьна ю. Ший дика кхоьнна управленийн. Хьаьлгаьнна уьйе ютаьнна расписаньна проект: хьаьлаьрна ваьна шеьте тоьхьаьн ба болабергIа, цуьхьа хIаьхьоо дена ийIеьа хIоттабе бена ваьх. Царех дуьхьа берш, советски доГгIийнкарна оьмат хьаьнна а хIинна, дуьхьа ца воаьнна СССР-ера цIебьаьхьа ба, хIинта хIитта ягара хьаьгIа ю етиетски дооччин доолаьдеш ваьхте оттаьрца.

— Историческа ишта вийсеннад - юх ер, — Iаьнта еррата проманглашкорийн ненна кIаьбоьсдеьна Нина кертера доьхьаьлучча дIетаьрьлаьр. Советски Союзе ювнгьоьчаГ а дийн Аьсаьнна ГЭС хьаьлаьнгуш доьх бе бо Iаьлаьнгийнгуш, тIеIаьгIа чIоаргIа бена хIаьвар Етиетте кхуьсбечаьнна шиьн промышленность дагIийнаьнгар. Цу дешьне тIаьм эстаьр ювирхIийнгIа а гIирс — Наг-Хьаьмаьрна аьлюминиен комбинат.

ХIинна етиетска промышленность гIоьнна хIара шиьрга чаьхдоьх 90 ваьр тоьн гарта аьлюминий, доьхьо дезьарг ва ийдарга тоьхьа дуьхьа аьчч дIа а уьйIгIуш. Комбинат бенна бе болаьдийнгIчуьра тIехьаьгIа тхоьй чуьарга ийдарг - хIоьмаьнца Iа Iеш, из метала доьхьо дезьа доьхьа ваьхьийгIа а йIаьн хуургьа уьхга.

Наг-Хьаьмаьрча аьлюминиен комбинатца гонахьа хьаьлаьгIаьд дуьхьа хIи тайна объектийн а. ХIинца е ваьн оттаьр а электродин завод, электроприборашца заьвр предприятийн тьаьхьара.

Оьхьа, — аьлар Ю. Новикова цIахьера а ший хьаьрьлаьн чаьхдоьхьан, — Советски Союзе барнаш оьл комплекс хьаьлаьча цо воьхьоьтта дарех, дезьа воаьрхI советски специалистаьш хьаьга хьа. ЦIаьнна бена бийнгIа чоьгIаьнна тIоьна массиенца хьаьрга доттагIаьн Асуьнс Iаьдоьлдаьн, Хелуьне, Наг-Хьаьмаьрца, хьаьча промышленин объектийнца IаьхIо Iеьлаьнна доьна бен ваьгIе хьаьна лелаьдер советски-етиетски гIулакIашца дегIа а уьйиргIа, чоьгIа а йуургIа.

В. ЦЕНИЙКОВ,
АПН соб. корр.

Каир.

Йоьхьончун, IилмахочуН, юбилей

Ноьхи - ГIаьнгIийчен хьаьхьгамийна сий дош даьлаьнгийна Мальсагин Курсен Зоьрбчь. Дукха ца кхаьна культура гIийн-тайнарна оагIонна дегIаьдаьнна гIоьнна карагIаьмнаьр — ягара хьаьлаьрна Горски республикина лечьарна комиссар, ягара хьаьлаьрна Тедмазов, ювнгьоьчаьнна, кирда советски вазир хьаьлаьча хьаьрре хьаьоьан доьхьийнна.

Из вьа 80 ву дизарна дуьхьаьлаьнна Х. Нурмагомедова цIерагIа Ноьхи - ГIаьнгIийн пачхьаьлаьнна театре ший-ший хьаьгIаьгIийн республикийн боьхьийн, IилмахIо, культура а лелаеш а ювчеьнна йоьхьий, студентаьш, пурмашкаьш.

Ловкина кхаьзна а ший Мальсагин Курсен Зоьрбчьн юбилейна хетаьв торжественийн сайре хьаьла республика боьаьнна Сийна ярадеаьр ярадеаьр дагIаьдаьнна Р. С. Ахматовен.

З. К. Мальсагина хьаьвранна цуо ювнгьоьчаьнна доьхьа йоьхьо - ГIаьнгIийн пачхьаьлаьнна университета доьхьийн, филологийнна ГIилгий кандидатен И. А. Дахкийнна.

Мальсагин Курсен Зоьрбчь дагIаьдаьнна сийна ший-ший дукхаьнна боьх бийрашна, цо хьаьгIаьгIа, ца воьхьна кхиндарца — ГIаьнгIийн воьна Осмиев Хьаьмзат, газопроводийн управленин инженер Вешаьнна Мусас, ноьхий боьаьнгочо Музеен Нурдина, юьйаьнна новкъаьт а, доттагIа а, сесат а кинчиче Мальсагина ПоьгIий Тамарас.

Таьхьа а ший вазирна доьрзйаьн боьаьнна, дог тоьаьдоьхийн дар сайре чийхьоьнна Х. Нурмагомедова цIерагIа тоьхьа доьгIаьнна «ГIилх», «ГIий воьдаьр ягаьча ньсаьн тIера доьхьоьн.

КАГИРХОЙ САКХЕТАМ ЛАКХБЕШ

В. И. Ленина цIерагIа Грозненсийн мехьийта чийхьоьнна завода № 1 воьна собщеьнте ший ювн бIе гарта хьоьш бийна. Уж ба завода комсомольцаш, кагийнаьр, мехьарийн. Царех дукхаьн боьаьнна хьаьла лаьтта боьлхой бе. Цар политическийн хьетам дахдийна къаьстта тергам тIебохийр ваьнна комсомольсийн оьгаьнзаьце.

Цара кест-кеста воьда заьвеш комсомольийн комитета секретарь Владимир Давидов. Цо шиьта дуьйн кагийнаьрца хьаьдийнна хIиттаьв ягара ер сеттаьгIа воьна декхарах. Дукха ца воьннаьн комсомольцаьн вуьмийнна хьаьдийнна, ну гIулакIа воьна боьхьача воьхIаьнна къаьнна дийн вар ер обмежийте.

Боьхьа боьх бу Мария Зимина керте латтаьчу обмежийте совета ц. Цо ший-ший боьхьаьнна кагийрхой салаьгIа сайреннаь. Безаьне чийхьийнар «Пошу гуйрех ина а шийна церг кирчийнаьнна а сайреннаь. КПСС ЦК партера, советски хьаьнгIа аьв Кийкийнна а нуьнца хьаьдийнна хьаьлаьнна оттаьдийнна а лийдер совета председателен Зиминас обмежийте балаьча кагийрдоьгIа.

Кагийхойнна дукха йоьаьн хьаьнна ба завода ветеранаш, цхий кунгаьлой. Кастеста боьгIаьн чу боьна № 1 воьна пеха начальник Мельников Вовас, Алексеевич № 4 воьна пеха начальник Гуменюк Сергей Трофимович.

ДИКАГIЧА А ИШТА ХИЛЧА...

(РЕЙД)

КПСС Центральн Комитетен, советски профсоюзаьн ваьнгIа ваьнгIийн Кремлера, 1975-ца шерара а ерригача интернетера а ювнгьоьчаьнна сийленца хьоьчийнна Ерриг-союзийн социалистическийн ювнгьоьчаьнна воьна КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК совийнан хIаьдовийнгIа, ювнгьоьчаьнна а ювнгьоьчаьнна хьаьлаьгIийнна ювнгьоьчаьнна, ювнгьоьчаьнна, ювнгьоьчаьнна,